

سرفصل درس «روانشناسی پرورشی»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس فعالیت هدفمندی است که نیل به آن در گرو آگاهی معلمان از اصول تدریس اثربخش است. چرا که در شرایط فعلی معلمان همواره خود را با پرسش های جدیدی روبرو می بینند و نیازمند آن هستند تا با مسئله ها و موقعیت های پیش بینی نشده ای که دانش آموزان با خود به کلاس درس می آورند، به شیوه خلاقانه ای برخورد نمایند. آنها به طور مداوم باید به پرسش هایی از این دست در فرآیند عمل حرفه ای خود پاسخ دهند: چه اهدافی برای یادگیری دارای بیشترین ارزش است؟ دانش آموزان از چه توانمندی ها و ظرفیت هایی برخوردارند؟ نقش آنان در خلق موقعیت های یادگیری اثربخش چیست؟ چگونه می توان از موفقیت ها و خطاهای خود برای اتخاذ تصمیمات در آینده بهره گرفت؟ مطالعه روانشناسی تربیتی به دانشجومعلم کمک خواهد کرد تا از یافته های علمی پژوهشی برای پاسخ به مسئله ها یا پرسش هایی که با آن در موقعیت عمل روبرو می شوند استفاده نموده و بتواند با تعمق در آن به توسعه ظرفیت ها و نیز متراکم شدن تجربیات خود در آینده کمک کند.

<b>نام درس: روانشناسی پرورشی</b>			
<p>مشخصات درس                  نوع درس: نظری                  تعداد واحد: ۲                  زمان درس: ۳۲ ساعت                  پیشنیاز: -</p>			
<p>اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:                  با شناخت نقش یافته های علمی در زمینه تدریس اثر بخش تصمیمات آموزشی/ و تربیتی اتخاذ شده در سطح کلاس درس/ مدرسه را تحلیل و گزارش نماید.</p>			
شایستگی اساسی:			
Pk&ck کد-۱&۱-۲-۱			
۲-۲&۲ ۳-۲			
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
یافته های علمی	در بررسی منابع علمی-پژوهشی توانسته است اطلاعات معتبری را جمع آوری کند اما، آن را در قالب یک مقاله منسجم ارائه نکرده است.	در بررسی منابع علمی- پژوهشی توانسته است اطلاعات معتبری را جمع آوری کرده و آن را در قالب یک مقاله منسجم ارائه کند.	در بررسی منابع علمی- پژوهشی توانسته است اطلاعات به روز و معتبری را جمع آوری کرده و آن را در قالب یک مقاله منسجم به همراه پیشنهادهای کاربردی ارائه کند.
تدریس اثربخش	در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است برخی از ملاک های تدریس اثربخش را شناسایی کند اما نتوانسته ارتباط میان آن ها را برای تأثیرگذاری بر یادگیری دانش آموزان تحلیل نماید.	در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است ملاک های تدریس اثربخش را شناسایی نموده و رابطه میان آن ها به جهت تأثیر بر یادگیری دانش آموزان تحلیل نماید.	در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است ملاک های تدریس اثربخش را شناسایی نموده و رابطه میان آنها به جهت تأثیر بر یادگیری دانش آموزان تحلیل نماید و پیشنهادهایی برای لحاظ نمودن ویژگی ها و موقعیت های فردی دانش آموزان ارائه کند.
کاربرد یافته ها	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های را بدون مستند نمودن کاربرد ها به پژوهش های رشدی (نظریه های رشد) تحلیل کرده است.	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های رشدی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های تربیتی تحلیل کرده است.	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های تربیتی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های مختلف بررسی و با توجه به موقعیت و بافت فرهنگی اجتماعی/ تفاوت های فردی پیشنهادهای ارائه کند.



## ۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف روانشناسی
- موضوعات و گرایشهای روانشناسی
- کاربرد روانشناسی در آموزش

تکلیف یادگیری:

مقالات علمی پژوهشی در خصوص نقش روانشناسی در آموزش و تحولات آن را مطالعه و یافته‌ها را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل دوم: روانشناسی پرورشی

- تعریف روانشناسی پرورشی
- روانشناسی پرورشی و تدریس اثربخش
- معلمان کارآمد
- روشهای پژوهش در روانشناسی پرورشی

تکالیف یادگیری:

مقالات علمی پژوهشی در خصوص تدریس اثربخش و ویژگی‌های آن / روش‌های پژوهش در روانشناسی پرورشی را مطالعه و یافته‌های خود را در گزارشی مبنی بر چگونگی استفاده از یافته‌ها یا راهکارها ارائه نماید.

فصل سوم: رشد

- رشد انسان
- رشد چیست؟
- رشد شناختی
- رشد اجتماعی و عاطفی
- رشد اخلاقی

تکالیف یادگیری:

دیدگاه‌های مختلف در زمینه ابعاد رشد را مطالعه و در قالب یک جدول مقایسه‌ای شباهت‌ها و تفاوت‌های دیدگاه‌ها را گزارش نماید.

فصل چهارم: تفاوت‌های فردی

- عوامل مؤثر بر رفتار
- احساس و ادراک
- هوش
  - هوش و مسئله‌طبیعت و تربیت
  - هوش و رشد شناختی
  - دیدگاه‌های مختلف درباره هوش
- شیوه‌های یادگیری و تفکر
- شخصیت و خلق و خو
- انگیزه، آموزش و یادگیری
- تفاوت‌های فرهنگی و جنسیتی

تکالیف یادگیری:

پژوهش‌های انجام شده در زمینه تفاوت‌های فردی را در حوزه‌های مختلف را مطالعه و چگونگی استفاده از دلالت‌های این یافته‌ها برای تدریس اثربخش را شناسایی و گزارش کند.

تکلیف عملکردی:

با مشاهده یک موقعیت آموزشی تصمیمات معلم / مربی را در مواجهه با تفاوت‌های فردی مطالعه و تأثیرات آن تحلیل نماید.

فصل پنجم: فرآیند‌های شناختی



- سطوح پایین فرایندهای شناختی
- فرآیندهای شناختی پیچیده
- درک مفهوم
- تفکر
- حل مسئله
- خلاقیت

تکلیف یادگیری:

روش‌های بکارگیری فرآیندهای شناختی را در کتاب‌های درسی مهد کودک بررسی و نمونه‌ای از این مهارت‌ها را شناسایی و چگونگی آموزش آن را مورد نقد و بررسی قرار دهد.

روش‌های پرورش خلاقیت در آموزش موضوعات درسی مختلف را مطالعه و یافته‌های خود را به کلاس گزارش نماید.

فصل ششم: مدیریت کلاس درس

- اصول کلی مدیریت کلاس
- شیوه‌های مدیریت کلاس
- فضای مطلوب برای یادگیری
- پیشگیری از مشکلات رفتاری
- مداخله‌های خاص برای هدایت رفتار نامناسب
  - قرار داد گروهی
  - قرارداد فردی
  - بازی رفتار خوب
  - دوری موقت

تکلیف عملکردی:

یک کلاس درس / موقعیت پرورشی در سطح مهد کودک را مشاهده و گزارشی از روش‌های مدیریت بکارگرفته شده تهیه و نتایج را به همراه نقد و بررسی و مبتنی بر یافته‌های علمی گزارش نماید.

فصل هفتم: کودکان با نیازهای ویژه

- دانش آموزان مبتلا به ناتوانی
- اختلالات حسی
- اختلالات جسمی
- کم‌توان ذهنی
- اختلالات زبانی و گفتاری
- ناتوانی‌های یادگیری
- اختلالات رفتاری و عاطفی
- کودکان تیزهوش
- کودکان سرآمد

تکلیف یادگیری:

از یک مهد کودک با نیازهای ویژه بازدید نموده و نحوه آموزش و نوع خدمات ارائه شده به این گروه از کودکان را بررسی و گزارش نماید. با مراجعه به منابع علمی روش‌های ارائه خدمات به کودکان با نیازهای ویژه را در سایر کشورها مطالعه و یافته‌ها را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

### ۳. راهبردهای تدریس و یادگیری



استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه نظریه های علمی در زمینه تدریس و کاربرد آن در موقعیت های آموزش/ تربیتی، بکارگیری راهبرد های شناختی برای مطالعه ویژگی های رشدی/ تفاوت های فردی در موقعیت های آموزشی/ تربیتی (کلاس درس و مهد کودک)، تحلیل و ارائه پیشنهادهایی برای ارتقاء سطح اثربخشی تصمیمات معلم/ مربی در کلاس درس/ مهد.

#### ۴. منابع آموزشی

##### منابع اصلی:

۴. بیلر، رابرت (۱۳۷۳). کاربرد روانشناسی در آموزش. ترجمه پروین کدیور، چاپ چهارم، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۵. بنتهام، سوزان. (۱۳۹۱). روانشناسی کاربردی برای معلمان. مترجم رابعه موحد. انتشارات ارجمند.
۶. سانتراک، جان دبلیو. (۱۳۹۱). روانشناسی تربیتی. ترجمه شاهده سعیدی و همکاران. انتشارات موسسه خدمات فرهنگی رسا.

##### منابع فرعی:

۴. فونتانا، دیوید. (۱۳۸۹). روانشناسی کاربردی برای معلمان. ترجمه مهشید فروغان. انتشارات ارجمند.
۵. گلاور، جان ای، برونینگ، راجر اچ. (۱۳۸۸). روانشناسی تربیتی اصول و کاربرد آن. ترجمه علینقی خرازی. مرکز نشر دانشگاهی
۶. گیج، نیتل، برلاینر، دیوید سی. (۱۳۹۰). روانشناسی تربیتی. ترجمه غلامرضا خوی نژاد و همکاران. انتشارات حکیم فردوسی.

#### ۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۸ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

